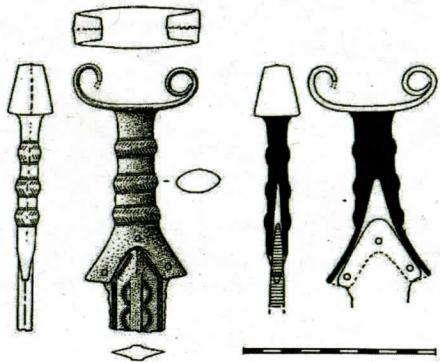

Bronzová metalurgie – magie nebo řemeslo?

Valašsko – Doba bronzová (2000-750 př. n. l.) představuje na Valašsku pravěkou etapu s nejintenzivnějším osídlením. Začalo se pracovat se slitinou mědi a cínu. Archeologické prameny byly obohaceny o početný bronzový inventář (zbraně, nástroje, šperky, plechové nádoby atd.).

Depot mečů z Horní Lidče – Strání, Archiv MRV

Také náš region je bohatý na nálezy tohoto druhu. Kromě jednotlivých nálezů se může Valašsko pochlubit také několika

bronzovými depoty (hromadné nálezy). Jsou to především nálezy náramků a nápažníků z Lešné – Poruby, Krhové a Huslenek – Kychové, ale také unikátní, dosud ojedinělý objev tzv. „mečů s anténovitou rukojetí“ z Horního Lidče – Strání. Tyto meče byly uloženy do země již rozlámáné, a to naznačuje rituální oběť.

Lidé, kteří dokázali tyto předměty vytvářet, ať už šlo o kovotepce či slévače, byli ve společnosti vážení a jejich dovednost byla považována za skutečné umění. Zpracování bronzu si vyžadovalo relativně vysoké teploty, které nebylo možné docílit na otevřeném ohni. Musíme tedy předpokládat existenci pecí nebo speciálně upravených ohnišť. Potřebné teploty bylo dosaženo pomocí koženého měchu ukončeného keramickou dyznou.

Kromě kování a tepání byly výrobky zhotovovány odléváním buď na ztracenou formu, nebo v kamenných či keramických formách – kadlubech. Další možností byla též výroba kroucením a stáčením drátů hojně aplikovaná na špercích a ozdobách. Výrobní proces byl po technologické stránce poměrně náročný a vyžadoval

speciální znalosti, zařízení a pomůcky. Nelze proto počítat s podomáckou produkcí. Zpracování bronzové suroviny se stalo samostatným řemeslem, které orientovalo do mocenských center tehdejších společenských elit.

muzejní kukátko

Podobně jako přírodní jevy a spousta oblastí společenského života, bylo i zpracování kovu úzce spojeno s náboženskými představami a kultovními praktikami. Metalurgická činnost byla silně ritualizována. Dílny se ve starověku často nacházely v blízkosti chrámů. Metalurové byli považováni za kouzelníky či mágy. Také v našich končinách bylo pravděpodobně uctíváno božstvo ohně a kovářství obdobně jako v Řecku bůh Hefaistos, který měl kromě uvedeného v kompetenci též porodnictví, což souvisí přeneseně se zrozením nové hmoty v žáru ohně. **Tereza Zbránková, dokumentátor – archeolog Muzea regionu Valašsko**